

Region Gotland
Miljö och Hälsoskyddsämnden

**Region Gotland
Teknikförvaltningen**

Redovisning av undersökningar i samband Kalkutlastning Klintehamns lanthamn

Göteborg 2018-11-21

Kalkutlastning Klintehamns lanthamn Redovisning av undersökningar i samband med kalkutlastning

1. Inledning

Region Gotland har 2016-06-29 anmält till Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillkommande godsslag i hamnverksamheten i Klintehamns lanthamn. Det tillkommande godsslaget består av kalksten som lastas ut från hamnen.

Till följd av anmälan har Miljö- och hälsoskyddsnämnden i beslut 2017-02-07 förelagt Region Gotland bland annat att:

- under 12 månader, med start vid första utlastningstillfället, utföra bullermätningar och andra relevanta undersökningar för att kontrollera om miljödom (M 6215-12) med tillhörande villkor följs. En skriftlig redogörelse med resultat från mätningar, undersökningar och bedömningar ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast 2 månader efter att de 12 månaderna har gått, dock senast 31 december 2018.
- under samma tid som ovan kontrollera eventuella störningar från damning samt vidta nödvändiga skyddsåtgärder. En skriftlig redogörelse av resultatet från kontroll och utförda skyddsåtgärder ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast 2 månader efter att de 12 månaderna har gått, dock senast 31 december 2018.

Sedan starten av den nya verksamheten i hamnen har Region Gotland genomfört kontroll enligt upprättat kontrollprogram. Kontrollen har särskilt inriktats på Uppföljning av anlöp för kalkutlastning, bullerexponering i omgivningen och spridning av kalkpartiklar i luft och havsvatten.

I avsnitten nedan redovisas resultatet av kontrollen som också utgör den skriftliga redovisning som Miljö- och hälsönämnden förelagt om i ovan nämnda punkter.

2. Anlöp för kalkstenslastning

Under perioden har totalt 14 tillfällen med kalkstensutlastning till fartyg förekommit. För verksamheten har använts 12 olika fartyg. Första fartyget för kalkstensutlastning anlöpte Klintehamn 2017-11-21 och det senaste anlöpet i redovisad period var 2018-09-28.

Fartygen lastar mellan ca 3 000 och 5 000 ton kalksten. Stenen är i dimensionen 17-40 mm eller 40-70 mm. Totalt har 53 540 ton kalksten lastats ut till och med 2018-09-28.

Samtliga fartyg har legat vid Donnerskajen, kajen längst väster ut i lanthamnen.

En sammanställning av fartygsanlöp med kalkutlastning finns i [Bilaga 1](#).

3. Bullerkontroll

Ljudmätningar vid kalkstensutlastning har genomförts vid tre tillfällen av ÅF Infrastructure. Rapporten som redovisar mätningar och resultat finns i [Bilaga 2](#).

I rapporten konstateras att den från närmätningar beräknade A-vägda ekvivalenta ljudnivån, L_{pAeq} , överskrider 50 dB dagtid vid några bostäder syd/sydost om hamnen i ett värsta scenario. En kran har identifierats som den dominerande ljudkällan vid detta tillfälle och den som orsakar överskridandet av 50 dBA. För att uppfylla villkoret om 50 dBA vid alla bostadshus dagtid behöver åtgärder vidtas på den aktuella kranen eller kranen bytas ut. Vid användning av annan lastkran understiger exponeringen 50 dBA vid närmaste bostadshus.

När hamnen erhållit ljudmättningsrapporten har kontakt tagits med kranägaren som uppgett att det har varit problem med avgasröret/ljuddämparen vilket man trodde sig ha löst. Nu kommer kranägaren snarast vidta nya åtgärder för att få ner bullernivån från motorn och dess ljuddämpare. Region Gotlands hamnavdelning kommer noggrant följa upp att åtgärder vidtas så att villkoret uppfylls vid alla bostadshus.

4. Kalkpartiklar i luft

Kontroll av kalkpartiklar i luft har genomförts genom okulär bedömning i samband med lastning av fartyg. Resultatet av kontrollen redovisas i [Bilaga 3](#). Kontrollant har inga synpunkter att rapportera under de tillfällen kontroller har genomförts under perioden. Ingen eller liten damning har förekommit och åtgärder har vidtagits om så krävts. Åtgärder har varit bevakning av kalkstenen i tåkt eller i upplag i hamnen och på terminalyta/kaj. Andra åtgärder som vidtagits har varit

sopning av hamn- och terminalytor och begränsad stackning av kalksten på höjden.

Från kontrollen kunde konstateras att de hanteringsmetoder som använts, lastmaskiner, lastbilstransporter och hamnkran, innebär litet spill och endast begränsad okulärt konstaterad dammspridning. Vid utlastning under sommarmånaderna och vid andra tillfällen med torrt väder finns ett behov att vidta försiktighetsåtgärder i den fortsatta verksamheten för att minimera påverkan i omgivningen:

- Bevattning av material som hanteras (lagrat som transporterat)
- Bevattning och renhållning av arbetsytor, transportväg, terminalytor och kaj.

5. Kalkpartiklar i vatten

Kontroll av grumling i havet vid lastning av kalksten har genomförts enligt kontrollprogram. Resultatet av kontrollen redovisas i [Bilaga 3](#).

Från kontrollen kunde konstateras att de hanteringsmetoder som använts med lastmaskiner, lastbilstransporter och hamnkran bedömts innebära litet spill och ingen okulärt konstaterad grumling av vatten i hamnbassängen.

Provtagning av vatten i omgivande hav har genomförts vid två tillfällen, i oktober 2017 (referensmätning innan kalkutlastning) och i maj 2018 när kalkutlastning genomförts. Nivåerna för turbiditeten i samtliga provpunkter varierar mycket mellan de olika provtillfällena. Planerad provtagning under perioden maj till september har inte kunnat genomföras på grund av väderförhållanden och försenade båtar. Därför kan inte några slutsatser dras gällande grumling i punkter och referenspunkter vid kalkutlastning. Till följd av att synlig grumling inte kunnat konstateras i hamnbassängen vid lastning är det osannolikt att någon omfattande grumling förekommit i till hamnen omgivande vattenområden.

Det är dock lämpligt att fortsätta denna kontroll vid ett antal tillfällen för att undersöka om någon ökad grumling av vattenområdet uppkommer av verksamheten.

6. Slutsatser

Av genomförda undersökningar kan konstateras att inga ytterligare miljökonsekvenser av betydelse uppkommer vid hantering av det tillkommande godsslaget kalksten när skyddsåtgärder avseende buller och damning iakttas.

Avseende buller är det nödvändigt att använda lastutrustning med ett källjud som innebär att i tillståndet angivna villkor ska innehållas. Åtgärder kommer att vidtas på aktuella hamnkranar och övrig lastutrustning har så låga ljudnivåer så att nivåer i närliggande bostadshus klaras. Bullerutredningen har i övrigt visat att utrustning finns som ger en bullerexponering som är tillåten enligt tillståndet.

När det gäller spridning av kalkpartiklar till luft, damning, kan viss spridning uppkomma vid torr och blåsig väderlek. Det har dock visat sig att åtgärder i form av bevattning i täkt och på upplag samt på hanteringsytor i hamnen kan spridningen av damm minimeras till acceptabla nivåer. Ytterligare åtgärder i hamnen kan vara intensifierad renhållning och upplag med lägre höjd. Sammanfattningsvis kan godsslaget hanteras i hamnen utan någon störning av betydelse i form av dammspridning till omgivningen.

Spridning av kalkpartiklar i havsmiljön har endast kunnat kontrolleras genom okulär kontroll i samband med lastning. Provtagning i havsvatten har varit för begränsad under perioden för att några slutsatser ska kunna dras. Någon betydande spridning bedöms dock inte förekomma. Förslagsvis genomförs fortsatt undersökning av om kalkpartiklar sprids till omgivande havsområden inom ramen för den normala egenkontrollen av hamnverksamheten.

Sammanfattningsvis bedöms konsekvenserna av det nya godsslaget kalksten, med vidtagna skyddsåtgärder, inte medföra någon ökad omgivningspåverkan av betydelse.

7. Underskrift

Visby 2018-11-21

Patric Ramberg, Teknisk Direktör
Region Gotland

8. Bilagor

- Bilaga 1 Anlöp av fartyg för kalkutlastning 2017-2018
- Bilaga 2 Ljudnivåer lastning av kalk - Klintehamn 2018, ÅF Infrastructure
- Bilaga 3 Kontroll och provtagning vid kalkutlastning i Klintehamn lanthamn 2018, ÅF Infrastructure